

"No, em marejo en les altures", contestà Tejero

L'home que oferí l'avió a Tejero

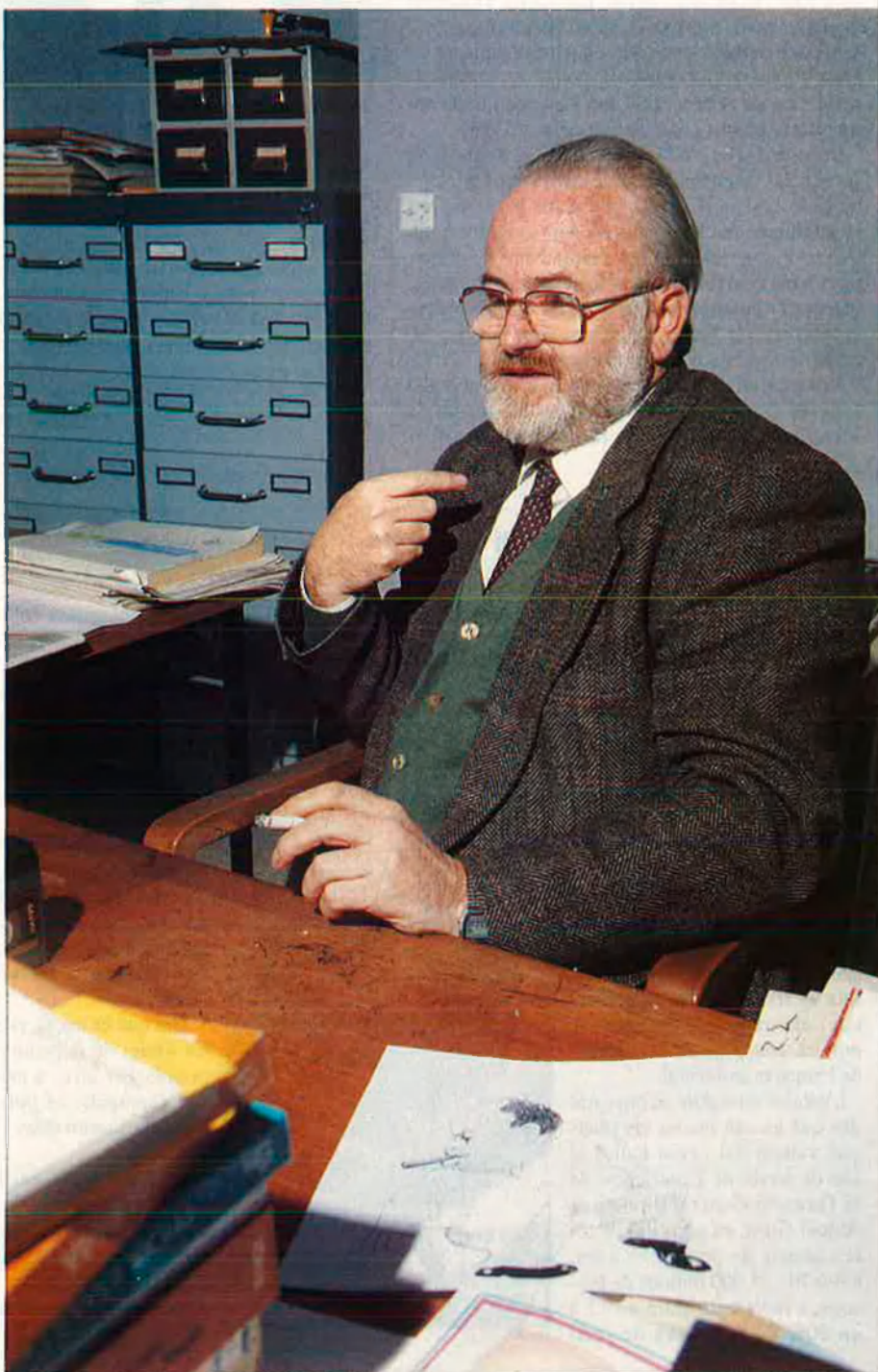
Joan Pla, periodista i escriptor mallorquí, fou l'home que oferí a Tejero, aquella nit del 23-F, l'avió per a sortir d'Espanya.

Joan Pla, nascut a Felanitx, començà en el periodisme en el ja desaparegut *Correu de Mallorca*. Ha estat correspon-sal de *Pueblo* a Portugal durant la Revolució; al Sàhara durant la Marxa Verda. Cronista parlamentari d'*El Imparcial* i, posteriorment, director d'aquest diari fins al seu tancament. Un parell de mesos després de tancar-se *El Imparcial*, Joan Pla viu a Madrid una de les nits més inol·ludables de la seva vida: la del dia 23 de febrer de 1981. Durant aquelles hores fou cridat pel govern provisional per a parlar amb Tejero i intentar convèncer-lo que deposàs la seva actitud.

—*¿Com coneix vostè a Tejero?*

—Quan era director d'*El Imparcial* van venir a veure'm Tejero i Juan García Garrés per fer una campanya en favor del caràcter militar de la Guàrdia Civil. Jo els vaig suggerir que, en lloc d'emprar la violència, hi havia un camí constitucional com era arrebregar 500.000 firmes per a forçar un referèndum. Així vaig conèixer Tejero, això era pel maig del 80, i mai no l'havia vist abans. Per tant no és cert que jo estigués implicat en l'Operació Galàxia com suggeria *El País* el 1979 en un reportatge on deia "cuidado con ese periodista mallorquín que da las claves con sus acrósticos", o com l'altre reportatge, de Fernando Morán, que deia que jo tenia una emissora clandestina a Porotalaz des d'on "dirigia" els tancs de Pozuelo. Vaig denunciar Juan Luis Cebrián, director d'*El País* i el van processar. A l'hora del judici li vaig demanar perquè havien publicat allò i em constestà "és que no sé d'on ens ha arribat aquesta informació". I bé, vaig retirar la denúncia i quedàrem tan amics. Però amb aquest "mort" de "implicat en el colp" i "amic de Tejero"... i encara ara, i ja fa 10 anys, alguns m'ho recorden.

—*Quan la nit del 23-F li demanen que parli amb Tejero ¿qui i per què li ho demanen?*

—Quan el govern provisional, el de les autoritats no segrestades, veu que Tejero no hi deixa entrar ningú, començaren a pensar en algú que el pogués conèixer i que pogués parlar amb ell.

Un mallorquí, el doctor Beltrán, digué a Rosa Losada, i a altres, que jo el coneixia. I així fou com em va cridar i em demanaren si podia parlar amb Tejero per dissuadir-lo.

Vull dir que jo no vaig ser el primer que parlà amb ell. El que sí que és cert és que els que hi entraren, com Antonio Izquierdo, era per animar-lo. Com és públic i no-

tori no vaig aconseguir dissuadir-lo. Vaig parlar amb ell prop de les 12 de la nit. Quan li vaig oferir, com m'havia dit que fes Paco Laína, un avió per a fugir em contestà: "No, no, em marejo en les altures".

—*¿Com entrà dins el Congrés?*

—No hi vaig entrar. Vaig dir a Paco Laína que em semblava que el més prudent i eficient era que algú de la seva família (de Tejero) m'acompanyés a parlar amb ell. Jo no hi volia anar tot sol... no sóc un heroi, hi havia moltes armes i molts de nervis. Vaig telefonar a la dona de Tejero

i em digué que li tomàs a telefonar al cap d'una estona. Esperant aquesta telefonada em cridà García Carrés dient-me que "no em ficàs on no em demanaven" i que triàs, "o director general de premsa demà o la inaniació per a la resta dels meus dies". Això em decidí definitivament a parlar amb Tejero.

Després d'això vaig telefonar a Tejero al Congrés per veure si em donava permís per a entrar. No me'l donà i fou quan vaig mantenir la conversa telefònica durant 10 minuts. La conversa estava programada per un equip de psicòlegs del Ministeri de l'Interior.

—*¿Recorda la conversa?*

—Sí. Jo havia de fer una sèrie de preguntes. Una era el perquè ho havia fet. Em contestà que "per eradicar el terrorisme, garantir la seguretat ciutadana, modificar la Constitució...". Una segona part era demanar-li si tenia previst utilitzar la violència contra la gent que hi havia; contestà que "no, jo no he matat una mosca en ma vida". En aquells moments encara no havia vist el vídeo amb la traveta a Gutiérrez Mellado.

Per cert, que vaig sentir, dins del Ministeri de l'Interior, que s'havia fet un estudi per a calibrar la possibilitat d'un assalt per part dels GEO. Segons l'estudi psicotècnic dels 300 guàrdies civils, els menys preparats es torbarien 9 segons en reaccionar a un atac, mentre que un GEO necessitava més temps per a entrar-hi i estar en disposició d'actuar. L'avaluació final era que hi hauria hagut uns 80 morts.

La tercera part de la conversa era l'ofertament per a partir del país. M'autoritzaren a oferir un avió amb 150 places per anar cap a Argentina o Xile, on el rebrien. Després de la seva negativa, li vaig constestar: "Estàs completament sol", i ell digué "més sol que la Lluna", resposta que va provocar tot un seguit d'anàlisis per part dels psicòlegs.

Vull dir, per altra part, que el dia 19 de gener, un mes abans, em cridà (a Mallorca) Rodríguez Sahagún perquè anàs a Madrid, que em volien consultar una qüestió. Hi vaig anar i em demanaren que em semblaven els famosos articles d'*El Alcázar* que deien que "cuando florezcan los almendros puede haber ruido de sables". Segons em digueren, ells calculaven que "cuando florezcan los almendros" seria en data coincident amb Sant Joan, el sant del rei... Els vaig constestar que estaven en la lluna, que els ametllers floreixen pel gener i pel febrer i que si volien calcular una data pensassin en mit-

Membres de la policia militar entren al Congrés.

ARXIU

jans de febrer, això li vaig dir a Rodríguez Sahagún.

—*¿Per què li consultaven?*

—Quan jo escrivia, feia anàlisis bastant seriosos, i quan feia humor polític, sempre a partir d'intuïcions, encertava moltes vegades. Em tenien com a persona sàvia en aquests temes.

—*¿Era previsible l'intent? ¿Es veia venir?*

—Sí, sí. Però era clar que totes les forces econòmiques mundials no estaven a favor, ni el capital americà, ni l'àrab... per molt que Tejero i la seva banda tinguessin relacions amb Gaddafi. Però això és una altra part de la història: l'ultradreta espanyola i també ETA estaven vinculats en negocis i converses amb Líbia.

Sí, es veia venir el cop. Però també vull dir que crec que el govern ho sabia, i sabia que no sortiria bé. Eren temps en què ETA pegava molt fort, cosa que *El Alcázar* i *El Imparcial* tenien cura de reproduir amb fotografies esgarrifadores.

—*Quan Tejero es dirigeix als diputats anuncia l'arribada d'una autoritat, "militar por supuesto". ¿Qui era aquest elefant blanc?*

—Sí hem d'ajustar les paraules de Tejero, que és el primer que parla de l'"elefant", a la persona que efectivament dona la consigna —"Duque de Ahumada"— per a entrar en el Congrés, l'"elefant Blanc" és Armada. Fou l'únic que donà el sant i senya.

—*¿Quin fou el paper d'Armada?*

—Crec que Armada no va convèncer Tejero amb la llista de govern que proposà. Tejero li digué: "Esto és una chapuza, pa-

ra esto no me juego el bigote". A la llista hi havia comunistes, com Solé Tura. Era un govern de concentració nacional presidit per un militar, probablement Armada. Crec que Tejero esperava que entràs un altre, en lloc d'Armada. Em fa l'efecte que esperava Santiago y Díaz de Mendivil.

—*¿I el rei?*

—Sense dubte jugà decididament en favor de la democràcia. El perquè es demorà tant la seva intervenció (per TV) crec que va ser a causa que hi va haver moltes consultes amb el seu pare, moltes telefonades i contactes amb gent diversa, amb totes les comissions... i també perquè entre la gravació del vídeo i l'emissió per TVE passen unes dues hores en les quals era difícil... ningú sabia què podria passar al carrer, s'havien de prendre mesures de seguretat, era difícil. Però no tenc cap dubte de la seva actuació. Envià un missatge molt clar a Milans del Bosch on, entre altres coses, li deia: "Te hago responsable de una nueva guerra civil si no retiras los tanques".

—*Així i tot, els colpistes insinuaren que ho feien en favor del rei.*

—Sí, aquestes declaracions d'Armada són la causa de la gran brega entre ell, Tejero i Milans. Entre ells no tornaren, durant el temps que han estat tancats, a dirigir-se la paraula. El motiu fou que Armada volia fer entendre que anava de part del rei... i els altres també. Entre ells es consideren mútuament traïdors als seus principis. El mateix Milans digué que si havia donat la cara era perquè digué al rei: "Es necesario un golpe de timón" i el

rei respongué que sí. Però això... això del "golpe de timón" ja ho havia dit Tarradellas en una entrevista que li vaig fer jo a l'any 1978. Aleshores tothom parlava de la necessitat d'un "golpe de timón".

—*S'ha dit que el cop de Tejero havia desbaratat un cop més "tou", més efectiu...*

—No. Crec que el cop tou era el d'Armada. Però les intencions d'Armada de formar govern amb comunistes no podien ser mai acceptades per Milans i Tejero que, d'altra banda, no havien perdonat mai a Suárez la legalització del PCE.

—*¿I la trama civil del cop, a més de García Carrés?*

—Només es poden fer suposicions. L'única dada objectiva és que Domingo López Alonso (president i propietari d'*El Imparcial*) envià Jorge Rodríguez Sanjosé (conseller delegat del mateix diari) a Xile a demanar 200 milions de pessetes a Pinochet "per una operació de premsa". Això era pel Nadal. Va coincidir que jo anava dins el mateix avió —per qüestions familiars— i Rodríguez Sanjosé em demanà si coneixia algú a Xile. Li vaig contestar que sí, que coneixia Luis Laporta Pla, director del Banc d'Espanya a Xile. Coincidírem al despatx, on Rodríguez plantejà a Laporta aquesta transacció. Jo li ho vaig dir a Suárez i, no sé per quins conductes, ho va aturar.

Això és l'únic que es pot provar. Jo ho vaig escriure al meu llibre *La trama civil del golpe*. Em posaren una querella, però com que ho podia provar la retiraren.

Miquel Payeras